

Forslag til endringer i midlertidig forskrift om gjennomføring av utdanninger regulert av rammeplan mv. i forbindelse med utbruddet av covid-19

7. mai 2021

1. Innledning

Kunnskapsdepartementet sender med dette på høring forslag til endringer i:

- midlertidig forskrift 18. mars 2020 nr. 349 om gjennomføring av utdanninger regulert av rammeplan mv. i forbindelse med utbruddet av covid-19

Departementet foreslår at forskriften forlenges til 1. januar 2022.

Høringsfrist: fredag 28. mai 2021.

2. Bakgrunnen for forslaget

På bakgrunn av smittesituasjonen til covid-19 ser departementet behov for å forlenge den midlertidige forskriften til 1. januar 2022 for studenter med opptak til og med høsten 2020.

3. Gjeldende rett

Kunnskapsdepartementet fastsatte 13. mars 2020 en midlertidig forskrift for å gi institusjonene et handlingsrom for å forhindre forsinkelse i studieprogresjonen for utdanninger som er styrt av rammeplaner og nasjonale retningslinjer. Forskriften er forlenget to ganger, 19. juni 2020 og 4. desember 2020, og gjelder frem til 1. juli 2021.

Forskriften lar institusjonene gjøre unntak fra forskrifter om rammeplaner og nasjonale retningslinjer i forbindelse med utbruddet av covid-19, så langt det er nødvendig og forsvarlig. Hensikten er at studenter kan gjennomføre påbegynt utdanning uten forsinkelser. Forskriften gir ikke hjemmel til å fravike fastsatt læringsutbytte for utdanningene. Læringsmetodene som UH-institusjonene benytter i stedet for praksisstudier, må gi studentene det samme læringsutbyttet som ellers var planlagt. UH-institusjonene skal følge forskriftene om rammeplaner og nasjonale retningslinjer der det er mulig.

Særlig om utdanninger regulert av yrkeskvalifikasjonsdirektivet

Direktiv 2005/36/EF om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner (yrkeskvalifikasjonsdirektivet) har bl.a. regler om yrker med harmoniserte utdanninger, hvor godkjenningen skal gå tilnærmet automatisk. Dette gjelder for yrkene lege, sykepleier, jordmor, farmasøyt, tannlege, veterinær og arkitekt. Hensikten med direktivet er å bidra til godkjenning av yrkeskvalifikasjoner på tvers av landegrensene. De harmoniserte utdanningene etter

yrkeskvalifikasjonsdirektivet har spesifiserte krav til utdanningens varighet og ofte til faglig innhold. Godkjenning etter yrkeskvalifikasjonsdirektivet skal gå tilnærmet automatisk. Derfor vil utdanninger som er harmonisert etter direktivet ha begrenset nasjonalt handlingsrom når det gjelder innholdet og krav til praksis.

Utdanningsinstitusjonene har fleksibilitet til å løse utfordringen under forutsetning at planlagt læringsutbytte og kravene til i direktivet innfris, dette kan f.eks. være at studentene får godskrevet arbeidserfaring som praksis, under forutsetning at studenten får en form for veiledning. Departementet gjør oppmerksom på at utdanningsinstitusjonene ikke har anledning til å innføre f.eks. simulering som en erstatning for praksis i direkte kontakt med pasienter i sykepleieutdanningen, ettersom kravene i direktivet i slike tilfeller ikke oppfylles.

4. Departementets vurdering og forslag

Departementet vil understreke at terskelen for hva som er nødvendige og forsvarlige unntak, blir høyere etter hvert som situasjonen normaliserer seg. Redusert praksiskapasitet som følge av en mulig forverret smittesituasjon, kan forsvare opprettholdelse av unntak eller innføring av nye unntak fra regelverket som normalt gjelder. UH-institusjonene må jobbe systematisk for å avvikle unntakstiltak, der det er mulig. Behovet for planlegging og forutsigbarhet er ikke alene gode nok argumenter for å benytte unntaksforskriften.

Dersom praksis og annen undervisning og veiledning kan tilbys på ordinært vis, og med forsvarlig smittevern, skal utdanningene tilfredsstille alle krav i forskrifter og rammeplan. Dersom praksis ikke kan gjennomføres som normalt, bør utdanningsinstitusjonene prioritere lærings- og undervisningsformer som sikrer studentene kontakt med pasienter og brukere. Hensikten er å sikre etterlevelse av yrkeskvalifikasjonsdirektivet for sykepleierutdanningene, og gi bedre læringsutbytte for alle praksisutdanningene.

Departementet ser at tidligere tilpasninger gjort i studiet i en profesjonsutdanning vil kunne ha konsekvenser for resten av studiet. Videre at praksisperioder som forskyves kan gi kapasitetsutfordringer. Studenter som tar en alternativ praksis som er blitt godkjent, skal ikke pålegges å ta ordinær praksis senere i utdanningsløpet.

Departementet foreslår at forskriften skal gjelde for utdanninger med opptak av studenter til og med høsten 2020. Forskriften gjelder ikke for studenter som startet høsten 2021, de skal følge ordinært opplegg.

Departementet kan ikke gi unntak fra krav til utdanninger som følger av yrkeskvalifikasjonsdirektivet og foreslår at dette kommer klart frem i forskriften. Dette er ingen realitetsendring sammenlignet med dagens forskrift. Det foreslås tatt inn for å synliggjøre at det ikke er mulig å gi unntak fra f.eks. krav til praksis i direkte kontakt med pasienter i sykepleieutdanningen. Dette er ikke til hinder for at studentene får godskrevet arbeidserfaring som praksis, under forutsetning at studenten får en form for veiledning.

Etter en helhetsvurdering og den usikre smittesituasjonen foreslår departementet at den midlertidige forskriften forlenges til 1. januar 2022.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser

Forslaget er en videreføring av den midlertidige forskriften og antas ikke å ha noen økonomiske eller administrative konsekvenser.

6. Forslag til forskrift

Utkast til forskrift om endring i midlertidig forskrift 18. mars 2020 nr. 349 om gjennomføring av utdanninger regulert av rammeplan mv. i forbindelse med utbruddet av covid-19.

Fastsatt av Kunnskapsdepartementet X.X 2021 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven) § 3-2 andre ledd.

I

I midlertidig forskrift 18. mars 2020 nr. 349 om gjennomføring av utdanninger regulert av rammeplan mv. i forbindelse med utbruddet av covid-19 gjøres følgende endring:

§ 1 første ledd, skal lyde:

Forskriften gjelder for universiteter og høyskoler som tilbyr utdanning som er akkreditert etter lov om universiteter og høyskoler § 1-2 og § 3-1, *og for utdanninger med opptak til og med høsten 2020.*

§ 2 nytt tredje ledd, skal lyde:

Utdanninger som omfattes av avdeling III, kapittel III i direktiv 2005/36/EF om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner må følge/oppfylle minimumskravene til utdanningen i direktivet.

§ 3 andre punktum skal lyde:

Forskriften gjelder frem til 1. januar 2022.

II

Forskriften trer i kraft straks.